

Nhân Quyền tại British Columbia: Kỳ thị dựa trên tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính

Tờ dữ kiện này được soạn ra để giúp quý vị hiểu về kỳ thị dựa trên tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính tại BC. Nếu quý vị có bất cứ thắc mắc gì, xin liên lạc với **Phòng Nhân Quyền BC (BC Human Rights Clinic)**. Chi tiết liên lạc có ghi ở cuối tờ dữ kiện này.

British Columbia có một đạo luật để bảo vệ và phát huy nhân quyền. Đạo luật này có tên là *Bộ Luật Nhân Quyền BC* hay *Bộ Luật*. *Bộ Luật* này bảo vệ quý vị đối với việc bị đối xử tệ hại hoặc khác biệt vì tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính của quý vị. Luật này cho phép quý vị nộp đơn khiếu nại với Tòa Phân Xử Nhân Quyền BC nếu quý vị tin rằng mình đã bị kỳ thị.

Bộ Luật này cũng bảo vệ quý vị đối với nạn **trả đũa** nếu quý vị khiếu nại hoặc nghĩ đến việc khiếu nại. **Trả đũa** là khi có người tìm cách hăm hại quý vị hoặc công kích lại quý vị vì họ nghĩ quý vị đã hoặc sẽ làm việc gì đó nhắm vào họ.

Các định nghĩa dùng trong tờ dữ kiện này

Tính danh phái tính là ý thức của một người về chính bản thân họ là nam, nữ, cả hai, ở giữa hoặc không thuộc bên nào. Tính danh này gồm cả những người tự nhận là **người chuyển phái toàn diện**. Tính danh phái tính có thể là cùng hoặc khác phái tính bẩm sinh của một người.

Cách bày tỏ phái tính là cách một người cho thấy phái tính của họ. Cách này có thể gồm hành vi và hình dạng, kể cả quần áo, tóc, trang điểm, bày tỏ bằng cử chỉ và giọng nói. Cách này cũng có thể gồm cả tên của họ và đại danh từ, chẳng hạn như ông ta, bà ta hoặc họ. Cách một người bày tỏ phái tính của họ có thể không nhất thiết phản ánh tính danh phái tính của họ.

Thí dụ, nếu tính danh phái tính của một người là phái nam, cách bày tỏ phái tính của anh ta là nam chỉ trong trường hợp anh ta cho thấy các đặc tính tiêu biểu của phái nam về hành vi, quần áo, và/hoặc thái độ cử chỉ. Tính danh phái tính khác với khuynh hướng tình dục của một người.

Người chuyển phái toàn diện hay còn gọi là **trans** là một từ ngữ có nghĩa rộng để chỉ những người có tính danh và cách bày tỏ phái tính khác biệt không tuân theo những ý tưởng chung về đặc tính của nữ hoặc nam. Thí dụ, người tự nhận là người chuyển phái toàn diện, chuyển phái nữ (từ nam thành nữ), chuyển phái nam (từ nữ thành nam), chuyển phái bên ngoài, mặc quần áo của người khác phái, không theo đúng đặc điểm phái tính, khác biệt phái tính hoặc kỳ lạ về phái tính. Là người chuyển phái toàn diện không có nghĩa có bất cứ khuynh hướng tình dục cụ thể nào.

Kỳ thị dựa trên tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính là gì?

Mọi người đều có quyền định nghĩa tính danh phái tính của họ và bày tỏ phái tính của họ. Người chuyển phái toàn diện phải được công nhận và đối xử như phái tính hiện thời của họ và muốn bày tỏ như thế.

Kỳ thị là khi một người bị đối xử tệ hại hoặc bị từ chối dịch vụ hoặc quyền lợi vì tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính của họ.

Kỳ thị dựa trên tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính có thể xảy ra theo nhiều cách, gồm:

- Quý vị bị gọi bằng những tên thô tục.

- Quý vị bị làm đối tượng của những chuyện vui đùa, hình ảnh, email và phương tiện xã hội không đứng đắn,
- Quý vị bị từ chối dịch vụ mà tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính của quý vị là một yếu tố trong quyết định từ chối đó.
- Quý vị bị đuổi việc hoặc không được thuê mướn hoặc thăng thưởng mà tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính của quý vị là một yếu tố trong quyết định đó.
- Quý vị bị từ chối cho thuê nhà mà tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính của quý vị là một yếu tố trong quyết định từ chối đó.

Làm thế nào để tôi biết tôi có một trường hợp khiếu nại về Nhân Quyền hay không?

Muốn khiếu nại theo *Bộ Luật Nhân Quyền BC*, quý vị phải thuộc tất cả các trường hợp sau đây:

- ✓ Quý vị đã bị đối xử tệ mạt hoặc bị từ chối một quyền lợi.
- ✓ Có mối tương quan giữa cách quý vị bị đối xử (tệ mạt hoặc bị từ chối một quyền lợi) và tính danh hoặc cách bày tỏ phái tính của quý vị.
- ✓ Vụ đối xử đó đã xảy ra tại nơi công cộng; thí dụ, tại nơi làm việc, trong một cửa tiệm hoặc nhà hàng ăn, hoặc giữa chủ nhà và người thuê nhà.

Quý vị phải nộp đơn khiếu nại trong vòng sáu tháng sau khi xảy ra sự việc. (Ghi chú: Có một số trường hợp ngoại lệ đối với thời hạn này.) Nộp đơn khiếu nại sẽ bắt đầu một tiến trình pháp lý tương tự như thủ tục một phiên tòa. Người nộp đơn khiếu nại được gọi là **nguyên đơn**.

Muốn biết tổng quát về Nhân Quyền tại BC, xin đọc tờ dữ kiện **Nhân Quyền tại British Columbia: Những điều quý vị cần biết**

Human Rights in British Columbia:

Discrimination based on gender identity or expression [Vietnamese]

Tôi có thể nhờ giúp ở đâu?

Quý vị có thể hỏi tin tức qua **Phòng Nhân Quyền BC**. Nhân viên tại Phòng này có thể giúp quý vị hiểu *Bộ Luật Nhân Quyền* hoặc giải quyết trường hợp khiếu nại về nhân quyền tỉnh bang. Quý vị có thể hội đủ điều kiện cho những loại dịch vụ khác. Hãy nói chuyện với nhân viên tại Phòng này để xem quý vị có hội đủ điều kiện hay không.

BC Human Rights Clinic

300-1140 West Pender Street
Vancouver, BC V6E 4G1
Đ.T.: 604 622-1100
Fax: 604 685-7611
Số Miễn Phí: 1-855-685-6222
Web: www.BCHRC.net

Nếu có người khác nộp đơn khiếu nại quý vị, thì quý vị là **bị đơn**. **Bị đơn** ở bất cứ nơi nào trong tỉnh bang này và **nguyên đơn** trong khu vực Victoria có thể hỏi tin tức bằng cách liên lạc với:

University of Victoria

Law Centre Clinical Law Program
Suite 225 – 850 Burdett Avenue
Victoria, BC V8W 1B4
Điện Thoại: 250 385-1221
Số Miễn Phí: 1-866-385-1221
E-mail: reception@thelawcentre.ca

Quý vị có thể được giới thiệu sang **Tòa Phân Xử Nhân Quyền BC** để nộp đơn khiếu nại.

BC Human Rights Tribunal

Suite 1170 – 605 Robson Street
Vancouver, BC V6B 5J3
Điện Thoại: 604 775-2000
Số Miễn Phí (trong BC): 1- 888- 440-8844
TTY (cho người lăng tai): 604 775-2021
Web: www.bchrt.gov.bc.ca